УДК 378.018.8:37.011.3-051]:[37.013.3:[070+004]-044.247](045)

https://doi.org/10.52058/2786-6025-2026-1(55)-1365-1375

Комар Ольга Анатоліївна доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань, https://orcid.org/0000-0003-0289-2359

Аксьоненко Анастасія Артурівна викладач-стажист кафедри виховних технологій та педагогічної творчості, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань, https://orcid.org/0009-0001-1316-3891

ІНТЕГРАЦІЯ МЕДІАОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗМІСТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ НОВОГО ПОКОЛІННЯ

Анотація. Метою статті є комплексне теоретичне обґрунтування та системне розкриття науково-методичних шляхів інтеграції медіаосвітніх технологій у зміст професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи в умовах цифрової трансформації освіти. Дослідження спрямоване на розв'язання суперечності між зростаючими вимогами суспільства до медіа-компетентності педагога та традиційними підходами до викладання фахових дисциплін у вищій школі. У ході дослідження використано **комплекс теоретичних методів та прийомів**, що дозволили забезпечити достовірність висновків: системний аналіз наукової, педагогічної та психологічної літератури використано для уточнення дефініцій ключових понять («медіаосвітня технологія», «готовність до медіаосвітньої діяльності»); синтез та узагальнення покладено в основу визначення ієрархічних рівнів інтеграції медіатехнологій в освітній процес (концептуального, змістового та процесуального); метод моделювання застосовано для виокремлення та структурування компонентів медіаосвітнього середовища закладу вищої освіти. **Результати дослідження** засвідчують, що ефективність формування вчителя «нового покоління» безпосередньо залежить від реалізації міждисциплінарного підходу. Доведено, що інтеграція медіаосвітніх засобів у зміст методик навчання (мовно-літературної, математичної, природничої галузей) сприяє не лише технологічній грамотності здобувачів вищої освіти, а й розвитку їхньої здатності до критичного аналізу медіаконтенту та створення авторських дидактичних продуктів. Встановлено, що ключовими медіадидактичними засобами у підготовці майбутніх педагогів є інтерактивні візуалізації, технології доповненої

реальності та цифрові платформи для спільної проєктної діяльності. **Висновки** підтверджують, що системна інтеграція медіаосвіти у фахову підготовку є базовою умовою формування високого рівня професійної готовності майбутнього вчителя.

Це дозволяє випускникам успішно адаптуватися до вимог професійної діяльності в умовах глобальної цифровізації початкової ланки освіти та забезпечувати формування медіаграмотності у молодших школярів згідно з державними стандартами.

Ключові слова: медіаосвітні технології, професійна підготовка, майбутні вчителі початкової школи, медіакомпетентність, цифровізація освіти, НУШ, медіадидактика, педагог нового покоління, штучний інтелект (ШІ).

Komar Olha Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of Professional Methodologies and Innovative Technologies in Primary School Department, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman, https://orcid.org/0000-0003-0289-2359

Aksonenko Anastasiia Intern lecturerat of Department of Educational Technologies and Pedagogical Creativity, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman, https://orcid.org/0009-0001-1316-3891

INTEGRATION OF MEDIA EDUCATIONAL TECHNOLOGIES INTO THE CONTENT OF PROFESSIONAL TRAINING OF NEW GENERATION TEACHERS

Abstract. The purpose of the article is a comprehensive theoretical substantiation and systematic disclosure of scientific and methodological ways of integrating media educational technologies into the content of professional training of future primary school teachers in the context of digital transformation of education. The study is aimed at resolving the contradiction between the growing societal demands for the teacher's media competence and traditional approaches to teaching professional disciplines in higher education. In the course of the study, **a complex of theoretical methods and techniques** was used to ensure the reliability of the findings: a systematic analysis of scientific, pedagogical, and psychological literature was employed to clarify the definitions of key concepts («media educational technology», «readiness for media educational activity»); synthesis and generalization formed the basis for determining the hierarchical levels of integration of media technologies into the educational process (conceptual, content-related, and procedural); the modeling method was applied to isolate and structure the components of the media educational environment of a higher education institution.

The research results indicate that the effectiveness of forming a «new generation» teacher directly depends on the implementation of an interdisciplinary approach. It is proved that the integration of media educational tools into the content of teaching methods (linguistic and literary, mathematical, and natural science fields) promotes not only the technological literacy of students but also the development of their ability for critical analysis of media content and the creation of original didactic products. It has been established that the key media-didactic tools in the training of future teachers are interactive visualizations, augmented reality technologies, and digital platforms for collaborative project activities. **The conclusions** confirm that the systematic integration of media education into professional training is a fundamental condition for forming a high level of professional readiness in future teachers. This allows graduates to successfully adapt to the requirements of professional activity in the conditions of global digitalization of primary education and to ensure the formation of media literacy in primary school students in accordance with state standards.

Keywords: media educational technologies, professional training, future primary school teachers, media competence, digitalization of education, New Ukrainian School (NUS), media didactics, new generation teacher, Artificial Intelligence (AI).

Постановка проблеми. Динамічний розвиток сучасного медіапростору, що характеризується стрімкою конвергенцією технологій та надмірною насиченістю інформаційними потоками, докорінно трансформує роль педагога в освітньому процесі. Сьогодні вчитель початкових класів перестає бути монопольним джерелом знань, перетворюючись на стратегічного фасилітатора, медіакоуча та провідника дитини у складному лабіринті цифрового світу. Наприклад, якщо раніше вчитель пояснював будову Сонячної системи за допомогою паперової таблиці, то сучасний фахівець моделює віртуальну подорож планетами, керуючи когнітивною активністю учнів у реальному часі. У цій новій парадигмі педагогічна діяльність полягає в управлінні увагою та розвитком учня в умовах агресивного медіапотоку. Проблема актуалізується тим, що медіасередовище несе системні ризики: від фейкових новин про «нашестя диких тварин у містах» до прихованого кібербулінгу в ігрових чатах. Це вимагає від вчителя здатності виступати «інтелектуальним фільтром», який навчає дітей розрізняти факти та маніпуляції вже з першого класу.

У контексті реалізації концепції Нової української школи (НУШ) медіаграмотність визначена як наскрізна лінія навчання, що має бути інтегрована в усі освітні галузі. Це означає, що формування медіаосвітніх навичок у дітей має відбуватися системно: на уроках математики – через аналіз графіків та реклами знижок; на уроках мови – через створення цифрових сторітелінгів; на

природничих науках – через перевірку відеороликів про явища природи на достовірність. Відповідно, постає потреба у педагогові, який здатен методично грамотно впроваджувати медіаосвітні елементи у структуру кожного уроку. Практичне завдання підготовки вчителя вимагає зміщення акцентів від «споживання технологій», як-от простого вмикання мультфільму на уроці, до «медіаосвітньої творчості», що передбачає спільне з учнями створення освітнього контенту. Це зумовлює потребу в докорінному перегляді змісту підготовки у ЗВО, де технології стають інструментом професійної самореалізації педагога в умовах глобального інформаційного суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукова дискусія навколо питань медіаосвіти в Україні пройшла шлях від розгляду медіа як допоміжного технічного засобу до визнання їх стратегічним ресурсом формування особистості. Фундаментальні теоретико-методологічні засади цього процесу закладені в працях Г. Онкович та О. Волошенюк, які обґрунтували концепцію медіаосвіти як невід'ємної складової сучасної педагогіки. Дослідники розглядають медіатекст не просто як джерело інформації, а як складний об'єкт дидактичного аналізу, що вимагає специфічних навичок деконструкції, критичного осмислення та інтерпретації. Їхні доробки акцентують на необхідності виховання «грамотного медіаспоживача», що є ключовим завданням для вчителя початкової школи, який виступає першим провідником дитини у глобальному інформаційному просторі [9].

Важливий вектор досліджень, представлений у працях В. Бикова, О. Спіріна та О. Пінчук, зосереджений на глобальній цифровій трансформації освітнього середовища та розбудові хмарної інфраструктури закладів освіти [3]. Автори доводять, що ефективність навчання в умовах цифровізації залежить не стільки від наявності обладнання, скільки від створення відкритого науково-освітнього простору, де вчитель здатний оперативно інтегрувати хмарні сервіси у щоденну практику. Питаннями цифрової компетентності як значущої складової фахової майстерності педагога займалася Г. Генсерук [4]. Дослідниця наголошує на важливості технологічної гнучкості – здатності педагога не просто володіти інструментарієм, а професійно трансформувати його відповідно до дидактичних цілей конкретного уроку.

Особливої актуальності набувають розвідки, присвячені імерсивним технологіям та візуалізації навчання. У працях О. Дубасенюк [5] та В. Мельничук і О. Ящук [8] детально проаналізовано медіаосвітній потенціал ігрофікації та AR-засобів.

Автори підкреслюють, що для молодшого школяра візуальний та ігровий компоненти є домінантними у сприйнятті реальності, тому вчитель має володіти методикою створення інтерактивного контенту, що стимулює наочно-образне мислення.

Сучасні виклики, пов'язані з впровадженням штучного інтелекту (ШІ), знайшли відображення у працях А. Аксьоненко [2] та А. Дубовик [6]. Дослідниці зазначають, що майбутній учитель має бути психологічно готовим до ролі «ко-пілота» у взаємодії з ШІ, використовуючи алгоритми для персоналізації навчальних траєкторій. Зокрема, розробка А. Дубовик щодо веборієнтованих систем підтримки демонструє, як цифрові платформи можуть автоматизувати рутинні процеси, звільняючи час вчителя для творчої та виховної взаємодії з дітьми.

Попри ґрунтовність зазначених напрацювань, аналіз наукового доробку свідчить про певну фрагментарність у питаннях підготовки вчителів саме початкової ланки. Більшість досліджень фокусується на загальних технічних навичках (*hard skills*), залишаючи поза увагою прикладний аспект: як саме інтегрувати медіаосвітні елементи у зміст мовно-літературної чи математичної галузей НУШ. Існує нагальна потреба у розробці конкретних методичних алгоритмів, які б дозволили вчителю перетворювати будь-яке медіаповідомлення на інструмент формування критичного мислення учня. Недостатня розробленість таких механізмів для спеціальності «Початкова освіта» зумовила напрям нашого наукового пошуку, спрямованого на системне поєднання медіадидактики з фаховою підготовкою здобувачів [6].

Виклад основного матеріалу. Процес інтеграції медіаосвітніх технологій у професійну підготовку вчителя нового покоління розглянуто не як механічне доповнення традиційного змісту цифровими інструментами, а як цілісну й комплексну трансформацію всієї системи навчання. Застосування методу моделювання у даному дослідженні дозволило спроєктувати цілісну структуру медіаосвітнього середовища ЗВО, що базується на структуруванні наскрізних зв'язків між курсами фахових методик. Модель інтеграції передбачає створення єдиного цифрового контуру, де теоретичні знання з методики викладання мовно-літературної, математичної та природничої галузей синхронізуються з практичним опануванням медіаінструментів. Це моделювання дозволило визначити архітектуру підготовки не як набір окремих навичок, а як конвергентну систему, де кожна педагогічна задача знаходить свій технологічний еквівалент (наприклад, моделювання уроку-дослідження через інструменти AR чи візуалізація мовних одиниць через хмари тегів). Цей підхід охоплює всі етапи фахового становлення майбутнього педагога: від засвоєння фундаментальних теоретичних положень медіадидактики до вироблення практичних навичок проєктування високотехнологічного освітнього середовища [8].

В основі цієї трансформації лежить концепція «цифрового гуманізму», де технологія не замінює вчителя, а розширює його можливості для реалізації творчого потенціалу кожного учня.

Провідним вектором модернізації підготовки є формування візуальної грамотності та навичок моделювання адаптивного контенту. У сучасних умовах вчитель початкової школи перестає бути просто транслятором готових знань; він стає «дизайнером освітнього досвіду». Опанування платформ графічного дизайну та інтерактивного контенту, таких як *Canva, Genially* або *Prezi*, дозволяє здобувачам вищої освіти створювати нелінійні, багатошарові цифрові ресурси, що кардинально відрізняються від класичних статичних презентацій.

Яскравим прикладом такої діяльності є розробка інтерактивного лонгріду на тему «Мандрівка лісами України». У межах цієї медіаосвітньої вправи студент створює цифровий простір, де замість пасивного читання тексту підручника учень початкової школи стає активним дослідником. Такий формат передбачає використання «ефекту присутності»: дитина натискає на інтерактивні маркери на цифровій карті, що активує аудіозаписи реальних звуків лісу (спів птахів, шум вітру), переглядає 360-градусні панорами заповідних зон та взаємодіє з анімованими схемами екосистем. Методичне значення цієї роботи полягає у виробленні здатності вчителя адаптувати складну наукову інформацію до вікових особливостей сприйняття молодших школярів, не втрачаючи при цьому глибини змісту. Це відповідає запитам покоління «альфа», чиє мислення характеризується нелінійністю та високою потребою у візуалізації [5]. Майбутній педагог вчиться структурувати інформацію так, щоб дитина самостійно вибудовувала логічні зв’язки, що сприяє глибшому засвоєнню матеріалу порівняно з традиційними методами.

Окрему увагу в структурі професійної підготовки має бути приділено технологіям геймофікації (ігрофікації), оскільки ігрова діяльність залишається домінуючим методом навчання та виховання у молодшому шкільному віці. Проте в контексті медіаосвіти геймофікація розглядається не просто як розвага, а як стратегічний інструмент управління мотивацією. Робота з конструкторами освітніх ігор (*LearningApps, Wordwall, Quizizz, Kahoot!*) дозволяє здобувачам моделювати інтерактивні ситуації, де перевірка знань набуває форми захопливого квесту.

Медіадидактичний аспект такої підготовки полягає у вмінні студента чітко розрізняти технічну збірку гри та її педагогічний результат. Наприклад, під час вивчення складних тем з української мови (як-от «Правопис незмінних слів») майбутній учитель розробляє цифровий лабіринт, де учень має «збирати» лише правильно написані лексеми. Важливим акцентом навчання в університеті є розвиток здатності балансувати між розважальним компонентом медіа та дидактичною метою. Здобувачі вищої освіти вчаться уникати типової помилки – перевантаження ресурсу надмірними візуальними ефектами, що відволікають увагу дитини від суті завдання. Професійна підготовка

спрямована на те, щоб цифрова гра стимулювала концентрацію уваги, критичне осмислення помилок та формування внутрішньої мотивації до навчання [8]. В додаток до цього варто навчити студентів розробляти систему нагород (бейджів, рейтингів), яка б стимулювала не конкуренцію, а особистий прогрес кожного учня.

Суттєвим інноваційним компонентом є впровадження імерсивних технологій (AR – доповнена реальність та VR – віртуальна реальність), зокрема інструментарію *Mozaik3D, Corinth* або *Google Arts & Culture*. Використання цих засобів у фаховій підготовці дозволяє візуалізувати абстрактні або мікроскопічні поняття, які раніше були недоступні для безпосереднього спостереження в умовах звичайного класу.

Наприклад, у курсі природничих дисциплін студент демонструє учням 3D-модель людського серця, яку можна «розкрутити», розділити на шари та роздивитися роботу клапанів зсередини прямо на екрані планшета чи через AR-окуляри. Така робота готує педагога до переходу від репродуктивних методів («прочитай і перекажи») до дослідницьких («досліди і поясни»). Медіа стають засобом глибокого занурення в предмет, що стимулює наочно-образне мислення учнів та створює ефект «живої присутності», який є критично важливим для утримання пізнавального інтересу в умовах інформаційного перенасичення. Здобувачі вищої освіти вчаться не лише використовувати готові AR-картки, а й розуміти механіку їхнього впливу на розвиток просторової уяви дитини, що є фундаментом для вивчення математики та природничих наук у майбутньому.

Новим і критично важливим вектором інтегрованої підготовки є опанування технологій штучного інтелекту (ШІ). Ми розглядаємо ШІ як інструмент оптимізації педагогічної діяльності та глибокої персоналізації навчання [2; 5]. Майбутні вчителі вчаться використовувати генеративні моделі (*ChatGPT, Claude, Gemini*) для розробки індивідуальних навчальних траєкторій. Практичним прикладом є вправа «Асистент вчителя», де здобувачі вищої освіти тренуються формулювати складні промпти для створення диференційованих завдань. ШІ дозволяє за лічені секунди адаптувати один і той самий навчальний текст під різні рівні: спрощений для дітей з особливими освітніми потребами, стандартний та поглиблений з творчими завданнями для обдарованих учнів.

Окрім текстової генерації, значна увага приділяється ШІ-інструментам для візуалізації (*Midjourney, DALL-E, Adobe Firefly*). Здобувачі вищої освіти використовують їх для створення унікальних ілюстрацій до авторських казок, що дозволяє розвивати креативність учнів, які ще не володіють техніками малювання на високому рівні. Це готує педагога до роботи в середовищі, де технології виконують роль інтелектуального партнера. Важливим методичним

акцентом тут є «етичне використання ШІ»: здобувачі вищої освіти обговорюють питання авторського права, галюцинацій нейромереж та необхідність критичної перевірки фактів. Варто звертати увагу майбутніх вчителів, що ШІ – це потужний калькулятор для смислів, але відповідальність за кінцевий результат і морально-етичне наповнення уроку завжди лежить на людині.

Важливим методичним акцентом тут є «етичне використання ШІ»: здобувачі вищої освіти обговорюють питання авторського права, галюцинацій нейромереж та необхідність критичної перевірки фактів. У контексті медіаосвіти 2026 року особливого значення набуває формування культури академічної доброчесності при взаємодії з ШІ. Ми навчаємо майбутніх учителів не лише маркувати контент, створений за допомогою нейромереж, а й розуміти межу між інтелектуальною допомогою алгоритму та самостійним творчим пошуком педагога. Використання ШІ розглядається як інструмент «прозорого співавторства», де вчитель несе повну відповідальність за достовірність та ціннісне наповнення згенерованих матеріалів. Це запобігає ризику інтелектуального плагіату та закладає фундамент етичної поведінки, яку вчитель надалі транслюватиме своїм учням

Завершальним, але найбільш фундаментальним складником підготовки є формування навичок критичного аналізу медіаконтенту та забезпечення цифрової безпеки. Учитель нового покоління має виступати «експертом-фільтром», здатним деконструювати медіаповідомлення та виявляти латентні маніпуляції. Сучасні міжнародні дослідження переконливо доводять, що медіаграмотність має виходити далеко за межі суто технічного володіння інструментами – це передусім розвиток критичного мислення [1; 7]. Роль учителя як «інтелектуального фільтра» в межах даної моделі реалізується через розробку та апробацію чек-листів для перевірки освітнього контенту, створеного ШІ, на предмет упередженості, стереотипності або неточностей, що є критичним для формування об’єктивної картини світу в молодших школярів

Практичним прикладом такої підготовки в університеті є вправа «Детектив у мережі». Здобувачі вищої освіти вчаться перевіряти достовірність фотоманіпуляцій за допомогою методів зворотного пошуку зображень у *Google* та аналізу метаданих файлів. Навчання цим прийомам дозволяє здобувачам у подальшому формувати основи «інформаційного імунітету» у молодших школярів. Під час навчання здобувачі вищої освіти знайомляться з методикою, за якою в майбутньому вчитель вчить дітей ставити правильні запитання до медіатексту: «Хто створив це повідомлення?», «Навіщо?», «Чия точка зору тут відсутня?».

Особливе місце посідає підготовка до протидії кібербулінгу та безпека в соціальних мережах [2]. Здобувачі вищої освіти створюють інтерактивні

комікси, які моделюють ситуації зустрічі з онлайн-загрозами, та вчаться розробляти алгоритми дій для дітей у таких випадках. Необхідно постійно акцентувати увагу на етиці цифрового спілкування, формуючи у майбутніх вчителів розуміння «цифрового сліду».

Таким чином, підготовка постає як цілісна екосистема, де технологічна вправність (hard skills) органічно поєднується з розвиненим критичним мисленням та емпатією (soft skills).

Тільки такий інтегрований підхід дозволяє підготувати вчителя, здатного не просто використовувати медіа, а виховувати свідому особистість у цифровому суспільстві.

Важливим аспектом є також підготовка вчителя до модерації самостійної медіаосвітньої діяльності учнів поза школою. Ми навчаємо студентів створювати безпечні веборієнтовані майданчики (на базі *Google Sites* або *Padlet*), де учні можуть ділитися своїми цифровими здобутками. Це дозволяє вчителю інтегрувати неформальну освіту дитини у формальний процес. Здобувачі вищої освіти розробляють критерії оцінювання медіапродуктів учнів, які базуються не на якості графіки, а на глибині аналізу та оригінальності ідеї.

Така багаторівнева підготовка забезпечує формування високої медіакомпетентності майбутнього педагога, який стає здатним гнучко адаптуватися до появи нових технологічних рішень, зберігаючи при цьому гуманістичні цінності та дидактичну ефективність навчального процесу в початковій школі. Використання вищезазначених інструментів у комплексі дозволяє перетворити початкову ланку освіти на простір інноваційного пошуку, де кожна дитина відчуває себе успішним творцем у сучасному інформаційному світі.

Висновки. Результати дослідження дають підстави стверджувати, що інтеграція медіаосвітніх технологій у підготовку вчителя є стратегічною умовою реалізації концепції НУШ. Теоретичний аналіз засвідчує, що цей процес передбачає трансформацію ролі педагога з транслятора знань на модератора медіаосвітнього простору, здатного адаптувати будь-який цифровий інструмент під конкретну навчальну ціль. Доведено високий дидактичний потенціал ігрофікації та імерсивних засобів: наприклад, використання AR-технологій дозволяє візуалізувати складні поняття, які раніше були недоступні для спостереження в класі.

Технологічна вправність в університеті стає фундаментом для створення вчителем власних авторських продуктів, що роблять навчання захопливим та ефективним.

Особливе місце у структурі підготовки посідає формування критичного мислення та «інформаційного імунітету». Педагог, який вміє відрізнити фейк від факту та навчити цьому учнів, забезпечує їхній захист у цифровому просторі. Системна інтеграція медіаосвіти має базуватися на принципах

міждисциплінарності, де, наприклад, створення цифрового коміксу стає методом вивчення як літературного читання, так і основ графічного дизайну. Це забезпечує цілісність професійної самосвідомості вчителя та його готовність до саморозвитку.

Перспективи подальших розвідок вбачаємо у розробці цілісної методичної системи медіаосвітньої підготовки, яка б враховувала можливості штучного інтелекту в індивідуалізації навчання майбутніх педагогів.

Література:

1. Technology, education and critical media literacy: potential, challenges, and opportunities / Aguaded et al. *Frontiers in Human Dynamics*. 2025. Vol. 7. Art. 1608911. URL: https://www.frontiersin.org/journals/human-dynamics/articles/10.3389/fhumd.2025.1608911/full

2. Аксьоненко А. А. Формування цифрової компетентності та психологічної готовності майбутніх вчителів початкової школи до роботи з ШІ-інструментами. Вісник Сковородинівської академії молодих учених : зб. наук. пр. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; за заг. ред. Ю. Д. Бойчука. Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2025. Вип. № 3. С. 10–17. URL: https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ccd07fd9-60a2-4d7d-9243-f5006384e8f1/content

3. Биков В. Ю., Спірін О. М., Пінчук О. П. Сучасні завдання цифрової трансформації освіти. *Вісник ЮНЕСКО*. 2020. № 1. С. 27–36. URL: https://unesco-journal.com.ua/index.php/journal/issue/view/2

4. Генсерук Г. Цифрова компетентність як одна із професійно значущих компетентностей майбутніх учителів. Open educational e-environment of modern University. 2019. № 6. С. 8–16. URL: https://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/ download/2414-0325.2019.6.816/244/

5. Дубасенюк О.А. Медіаосвітні технології підготовки майбутніх педагогів початкових класів у закладах вищої освіти // Плекаємо особистість : наук.- метод. альманах. Вип. 7. Полтава, Лубни: Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка», 2024. С 67-71.

6. Дубовик А. М. Формування цифрової компетентності майбутніх учителів засобами веборієнтованих систем підтримки освітньої діяльності : магістерська робота студентки групи ЗОПНм-23 / науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор О. О. Лаврентьєва. Кривий Ріг : КДПУ, 2024. 92 с. Робота захищена з оцінкою «відмінно» А 90. Дата захисту 12.12.24. URL: http://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/11037

7. Левідо А. Медіаграмотність та концепція «технологій» у класах початкової школи: вихід за межі технічних навичок. *Learning, Media and Technology , 50* (4), 2025. https://doi.org/10.1080/17439884.2024.2308609

8. Мельничук В. О., Ящук О. М. Медіаосвітні технології як складова професійної підготовки вчителя початкової школи. *Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи*, №2(14). 2025. DOI: https://doi.org/10.31499/2706-6258.2(14).2025.346781

9. Онкович Г. Професійно-орієнтована медіаосвіта у вищій школі. *Вища освіта України*. 2014. № 2. С. 80-87. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vou_2014_2_14

References:

1. Aguaded, I., Jaramillo-Dent, D., Rockley, A., & Vizcaíno-Verdú, A. (2025). Technology, education and critical media literacy: Potential, challenges, and opportunities. *Frontiers in Human Dynamics, 7*, Article 1608911. https://doi.org/10.3389/fhumd.2025.1608911

2. Aksonenko, A. A. (2025). Formuvannia tsyfrovoi kompetentnosti ta psykholohichnoi hotovnosti maibutnikh vchyteliv pochatkovoi shkoly do roboty z ShI-instrumentamy [Formation of digital competence and psychological readiness of future primary school teachers for working with AI tools]. *Visnyk Skovorodynivskoi akademii molodykh uchenykh*, (3), 10–17. URL: https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ccd07fd9-60a2-4d7d-9243-f5006384e8f1/content

3. Bykov, V. Yu., Spirin, O. M., & Pinchuk, O. P. (2020). Suchasni zavdannia tsyfrovoi transformatsii osvity [Modern tasks of digital transformation of education]. *Visnyk UNESCO*, (1), 27–36. URL: https://unesco-journal.com.ua/index.php/journal/issue/view/2

4. Henseruk, H. (2019). Tsyfrova kompetentnist yak odna iz profesiino znachushchykh kompetentnostei maibutnikh uchyteliv [Digital competence as one of the professionally significant competencies of future teachers]. *Open Educational E-environment of Modern University*, (6), 8–16. https://doi.org/10.28925/2414-0325.2019.6.1

5. Dubaseniuk, O. A. (2024). Mediaosvitni tekhnolohii pidhotovky maibutnikh pedahohiv pochatkovykh klasiv u zakladakh vyshchoi osvity [Media educational technologies for training future primary school teachers in higher education institutions]. *Plekaiemo osobystist*, (7), 67–71.

6. Dubovyk, A. M. (2024). *Formuvannia tsyfrovoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv zasobamy veboriientovanykh system pidtrymky osvitnoi diialnosti* [Formation of digital competence of future teachers by means of web-oriented systems of support for educational activities] (Master's thesis). Kryvyi Rih State Pedagogical University. URL: http://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/11037

7. Levido, A. (2025). Media literacy and the concept of ‘technology’ in primary school classrooms: Moving beyond technical skills. *Learning, Media and Technology, 50*(4). DOI: https://doi.org/10.1080/17439884.2024.2308609

8. Melnychuk, V. O., & Yashchuk, O. M. (2025). Mediaosvitni tekhnolohii yak skladova profesiinoi pidhotovky vchytelia pochatkovoi shkoly [Media educational technologies as a component of professional training of primary school teachers]. *Psykholoho-pedahohichni problemy suchasnoi shkoly*, (2/14). DOI: https://doi.org/10.31499/2706-6258.2(14).2025.346781

9. Onkovych, H. (2014). Profesiino-oriientovana mediaosvita u vyshchii shkoli [Professionally oriented media education in higher school]. *Vyshcha osvita Ukrainy [Higher Education of Ukraine]*, (2), 80–87. http://nbuv.gov.ua/UJRN/vou_2014_2_14